

GUDESTJENESTE MED NATTVERD

Fjellhamar kirke 18. februar 2018

Matteus 16, 21 – 23

PREKEN

VALENTINE OG FASTE

(Holde et dåpsbarn)

På onsdag var det Valentine. Alle hjertes dag/kjærlighetsdagen som er en feiring av kjærlighet og romantikk. Her står jeg med et resultat av dette i hendene. Et lite barn.

Kjærlighetens og romantikkens naturlig mål og hensikt. En fantastisk gave til dere to som elsker hverandre.

På onsdag var det også askeonsdag. Den første dagen i faste, og i dag er det første søndag i fastetiden. Faste er avstå fra noe, gjerne mat, og ta styring over lystene. Valentine og faste, for et sprik. Og kan vi ikke i dag droppe faste og heller

snakke om Valentine? Men de henger tettere sammen enn vi aner.

Når dere to foreldre sa ja til hverandre, så sa dere nei til alle andre. Når dere har sagt ja til så har dere sagt nei til veldig mye annet. For et ja til noe innebærer alltid et nei til noe annet. Et ja til min Eli er et nei til alle andre kvinner. Et ja til er et nei til mange ting dere foreldre kunne ha ønsket dere. Og det gjelder jo oss alle. En ektefelle og et barn er en gave i kjærlighetens og romantikkens navn, men det er også en oppgave. En oppgave hvor jeg mange ganger har måttet sette meg selv og mine ønsker på vent, eller gitt de opp. Kona mi og barna mine har krevet mye av meg, men de har jo gitt så uendelig mye mer igjen. Og det vil helt sikkert også gjøre. Ta og gi.

Men det er ingen garanti for at livet er et regnskap som går i pluss. For livet er skjørt med tynne vegger mellom lykke og ulykke, god gli og tunge tak. I boken ”Tung tids tale” skriver Olaug

Nilssen om barnet sitt som fra to-årsalderen utvikler en sterk form for autisme. Om fortvilelse, rådløshet og sinne. Om hvor bundet og ufri de er. Sover ikke rolig en eneste natt, men ligger og lytter til barnets pust – når våkner det? For dagen er en eneste maraton i årvåkenhet for å unngå at barnet skader seg selv eller andre. Barnet styrer alt. Og ikke får de en relasjon til barnet heller. Det isolerer seg fra foreldrene, og sakte men sikkert isolerer det også foreldrene fra naboer, foreldremøter, familie og venner. Og i verste fall fra ektefellen. Tung tids tale er et dramatisk og sjeldent eksempel. Mye går godt for de fleste, heldigvis. Men livet kan snu fort. Og hvis en ektefelle eller et barn rammes, så kan de, og de som lever sammen med de, få en tung bær å bære i livet. Kjærlighetens gave kan bli en oppgave som kan kreve mer enn vi neste kan makte. Det kan kreve forsakelse og offer som tar alt vi har. Valentine og faste er to sider av samme sak. Kjærlighetens gave og oppgave. Det er kjærlighet som er drivkraften bak både Valentine og faste. Alle filmer om kjærlighet blir jo vakrest, mest

rørende og gripende når kjærligheten må gjøre store offer for en annens skyld.

(Gi tilbake dåpsbarn)

I disse OL-tider er idretten et godt eksempel på faste som forsakelse, offer, lidelse, fokus. Martin Johnsrud Sundby sa i et intervju at han hadde jobbet hardt for å tåle og overvinne smerten på slutten av et løp. Jeg har hørt det er sagt i idrettens verden at hvis du synes synd på deg selv pga smerte, så har du tapt. Toppidrett krever forsakelse, offer, smerte. Den som tåler det best vinner.

PETER SÅ FOR KORT

Prekmenteksten starter med ”fra da av”. Et tidsskille midt i Matteus-evangeliet. Peter hadde akkurat bekjent Jesus som Messias, Guds sønn. ”Fra da av” begynte Jesus å gjøre klart for disiplene hva det betydde at han var Messias: At han måtte dra til Jerusalem hvor han skulle lide mye, og bli slått i hjel. Og reises opp. Dette var første gang av tre hvor Jesus tok dette opp med

disiplene. Og Peters reaksjon viste at Jesus trengte å gjøre dette mer enn en gang. Hans bilde av Messias, og hans ønsker og drømmer for sin mester og venn, var helt annerledes. Så Peter tok han til side og irettesatte Jesus: Gud fri deg! Dette må ikke hende deg! Jesus svarte Peter enda mer kontant: ”Vik bak med Satan! Du vil føre meg til fall. Du har ikke tanke for det Gud vil, bare for det som mennesker vil.”

Vi er mange som synes synd på Peter som får den kraftsalven fra Jesus. For vi ville sagt noe lignende selv. Peter var glad i sin venn og mester. Ville ikke at han skulle lide og bli slått i hjel. Og jeg tror at alt det gode Jesus hadde gjort gjennom det han sa og gjorde, hadde gitt Peter og en stadig voksende folkeskare tro på en ny og bedre verden. På Guds rike. Dette måtte få vokse videre til flere, og da kunne jo ikke Jesus bli drept. Men Peter så for kort. Han så bare så langt som hans liv rakk i tid og rom. Ikke så rart, men Jesus så lenger. Han så gjennom historien, ja, inn i evigheten. Han så med Guds øyne ut over tiden og jorden og like til

himmelen. Lidelsen, korsfestelsen, og oppstandelsen, ville sprengte tid og rom. Og åpne en vei hvor Jesus offer vil bringe tilgivelse og nåde som seirer over all ondskap, og hvor oppstandelse seirer over døden som livets endestasjon. Og da måtte han gå den veien.

Jeg tror grunner til Jesu kontante svar, var at Peter traff Jesus på hans ømmeste punkt. Fristelsen var den samme som djevelen hadde møtt Jesus med da han fastet 40 dager i ørkenen: Bruk din guddommelige makt. Gjør stein til brød. Knus all motstand, bli fri, dropp lidelsen. Det var veldig fristende, og Jesus måtte mobilisere all sin selvdisiplin for å holde fast. Peters velmenende ønske var i all sin godhet, en djevlesk fristelse til å miste fokus, gli unna, ikke nå målet.

Å SE OPP

Å kjempe med seg selv, og holde fokus, selvdisiplin, er en del av fasten. Og det kan vi gjøre på mange meningsfulle vis. For noen kan det handle om å legge om kostholdet, spise

sunnere. Det kan være å komme seg litt mer opp av godstolen. Det kan være å være litt mindre på jobb og få tilsvarende litt mer tid med de du er glad i og som trenger deg, familie og venner. Det kan være og å være litt mer uten skjerm. Eller la alt du gjerne vil få til og prestere ligge og øve deg på å falle til ro, hvile, og gjøre ingenting. Faste er å si ja til noe og nei til noe annet.

Dypeste sett handler denne kampen i fasten om kampen mot det bibelen kaller synden. I fortellingen om Kain og Abel kom dette veldig konkret frem. Kain var brennende harm på Abel som lyktes bedre med sitt offer enn han. Og Gud sier til han: ”Hvorfor er du harm, og hvorfor ser du ned? Hvis du vil gjøre det gode, kan du se opp, men hvis du ikke vil gjøre det gode, ligger synden klar ved døren. Den ønsker makt over deg, men du skal herske over den.”

Å se opp. Hva gjør du da? Jo, du ser meg, den andre, i øynene. Å se kona mi i øynene etter en jobbreise. Å se barna mine i øynene etter en

oppvekst. Å se mine barnebarn i øynene med den jordkloden de må leve med i år 2050. Å se min meningsmotstander og konkurrent i øynene etter en privat fest med mine venner. Å se en tigger i øynene på vei ut fra kjøpesenteret. Det onde som bryter ned relasjonene våre, familiene våre, jordkloden vår, fellesskapet og tilliten til hverandre, ser ned. Og det er synden som ligger klar ved døren. Til å smette inn hver gang vi slipper den inn. Så den kan få makt over oss. Det er kampen vi står i fasten. Å se opp, ikke ned. Å løfte blikket, og å se inn i hverandres øyne. Og inn i Guds øyne. Og der kan vi se en kjærlighet til oss, og til hele Guds verden.

VIK BAK MEG

Jesu svar til Peter viser oss at selv de beste intensjoner kan gå ondskapens ærend. Det kan vi bli helt oppgitt av, men også ydmyke. Jeg kan aldri bli helt sikker på at min vei er Guds vei. Jeg kan ta feil om hva som er Gud vilje. Heller ikke jeg som prest hvis noen trodde noe annet. Ingen av oss kan få Jesus på en formel.

Hvem kan fikse denne fasten, kampen mot synden? Å se opp og alltid vinne kampen mot fristelser og mitt eget ego, mot synden, det som bryter ned? Hvem kan velge den rette vei når selv de beste intensjoner kan lede feil av sted? Noen her? Ikke jeg. Trøsten og redningen ligger gjemt i det samme svaret. Til djevelen i ørkenen sa Jesus: Vik FRA meg. Til Peter sier Jesus: Vik BAK meg! Når vi trår feil, synder, ikke kan løfte blikket, så sier ikke Jesus, vik fra meg. Han sier, vik bak meg. Han slår ikke hånda av oss og viser oss bort. Han stopper oss og ber oss følge bak han. Ligne han. Lære av han. For han er full av kjærlighet og nåde. Og han er fokusert og disiplinert. Han viker ikke av fra sin vei, kjærlighetens vei. For grunnen til at han kjemper med seg selv og går inn i lidelse og død, er kjærlighet. Ekte kjærlighet. For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin sønn. Det var ikke spikrene som naglet Jesus til korset. De kunne han som Guds sønn, revet ut. Det var kjærlighet. Og da lot han spikrene sitte og pine ham til døde.

I kjærlighet til deg og meg. Han kan vi få følge etter og lære av. Jeg er med og tar kampen min så godt jeg kan. Bak Jesus.